

Sygn. akt II C 1207/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Westwał
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Mirosława Andrzejak

po rozpoznaniu w dniu 06 lutego 2019 roku w Rybniku

sprawy z powództwa T. Z.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda T. Z. kwotę 2.000 zł. (dwa tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia za śmierć E. G. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 09 marca 2016 roku do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda T. Z. kwotę 2.000 zł. (dwa tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia za śmierć J. G. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 09 marca 2016 roku do dnia zapłaty,
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
4. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 838,08 zł. (osiemset trzydzieści osiem złotych 08/100) tytułem zwrotu kosztów procesu w zakresie powództwa o zadośćuczynienie za śmierć E. G.,
5. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 830,60 zł. (osiemset trzydzieści złotych 60/100) tytułem zwrotu kosztów procesu w zakresie powództwa o zadośćuczynienie za śmierć J. G..

Sygn. akt II C 1207/16

UZASADNIENIE

T. Z. wniósł o zasądzenie od pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 14.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 09 marca 2016 roku do dnia zapłaty tytułem należnego mu zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę w związku ze śmiercią jego teściów. Wniósł również o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wyjaśniał, że w dniu 31 stycznia 2008 roku w wyniku wypadku zmarli jego teściowie E. G. i J. G.. Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanej. Zgłosił pozwanej szkodę – wniosek o wypłatę zadośćuczynienia za krzywdę, której doznał w związku ze śmiercią teściów. Pozwane towarzystwo ubezpieczeń odmówiło zapłaty. Dalej powód wyjaśniał, iż łączyła go ze zmarłymi silna więź emocjonalna, a ich wzajemne relacje były

bardzo dobre. Zmarli teściowie byli osobami ciepłymi, serdecznymi. Od 1968 roku przez pięć kolejnych lat mieszkał z nimi w ich mieszkaniu. Później razem wybudowali dom, w którym zamieszkał z rodziną. Ze zmarłymi teściami prowadził wspólne gospodarstwo domowe. Teściowie mimo, że mieszkali w innym miejscu, swój czas spędzali w jego domu, a do swojego mieszkania chodzili spać. Od 2006 roku teściowie pomagali mu i jego żonie spłacać kredyt hipoteczny zaciągnięty na gruntowny remont domu. Wspólnie z teściami zarządzał finansami. Traktował teściów jak swoich rodziców. Miał z nimi częstszy kontakt, niż z rodzicami biologicznymi. Teściowie również traktowali go jak swojego syna. Wspólnie z teściami jeździł na ryby, grzyby. Z teściową jeździł na zakupy, do lekarza, chodził z nią do K.. Opiekował się teściami, gdy chorowali. Odwiedzał ich w szpitalu. Wypadek teściów był dla niego szokiem, długo nie mógł uwierzyć w to co się stało. Przeżył wstrząs psychiczny wywołany śmiercią teściów. Powód dalej wyjaśniał, iż bardzo brakuje mu teściów. Mógł bowiem zawsze liczyć na ich pomoc i wsparcie. Do tej pory nie może pogodzić się z ich śmiercią. Często przebywa na cmentarzu, dba o ich grób. Mając na uwadze powyższe wniósł o zasądzenie tytułem zadośćuczynienia za śmierć każdego z teściów po 7.000 zł tj. łącznie kwotę 14.000 zł. Roszczenie oparł o treść art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwana Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana przyznała, iż ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku, w związku z którym śmierć ponieśli teściowie powoda. Podniosła, iż powodowi nie przysługiwało roszczenie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. Powód nie zamieszkiwał z teściami, nie prowadził z nimi wspólnego gospodarstwa domowego, nie był od swoich teściów zależny ani życiowo ani ekonomicznie. Rodzina powoda biorąc od E. i J. G. musiała zapewnić im codzienne funkcjonowanie, w tym leczenie. Śmierć teściów nie wywołała u 63 letniego wówczas powoda bezradności życiowej, w tym niemożności realizacji planów życiowych. Powód w dacie śmierci teściów miał już dorosłe i samodzielne dzieci. Funkcjonował niezależnie od teściów. W dacie śmierci E. G. miała 77 lata, a J. G. 81 lat. Powód powinien był zatem liczyć się z ich śmiercią, oraz że ze względu na swój wiek będą potrzebowali pomocy ze strony dzieci. Nie kwestionowała faktu, iż powód na skutek śmierci teściów przeżył żałobę. Żałoba jest naturalnym stanem po śmierci osób bliskich. Śmierć osób bliskich nie mogła być jednak podstawą dochodzenia roszczenia z art. 488 k.c., gdy nie wywołała stanu bezradności osób uprawnionych skutkujących istotnym pogorszeniem statusu rodzinnego, zmianą sytuacji życiowej, społecznej, zawodowej, i niosła za sobą niekorzystne zmiany. Powód w toku likwidacji szkody nie wykazał aby korzystał ze wsparcia psychologa. Pozwana zakwestionowała również wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia.

Na rozprawie w dniu 01 marca 2017 roku powód sprecyzował pozew poprzez podanie, iż żąda tytułem zadośćuczynienia za śmierć E. G. kwoty 7.000 zł i za śmierć J. G. kwoty 7.000 zł, tj. łącznie kwoty 14.000 zł (k. 57).

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

T. Z. przez sześć lat mieszkał wraz ze swoją żoną w mieszkaniu z teściami tj. E. G. i J. G.. Przy pomocy teściów, własnej pracy T. Z. wybudował dom, do którego przeprowadził się wraz z żoną i założoną przez siebie rodziną w 1975 roku. Dom został wybudowany w tej samej miejscowości, w której mieszkali teściowie T. Z. tj. w C.. Teściowie T. Z. po wyprowadzeniu się córki z mężem codziennie ich odwiedzali w ich domu. Rodzina żyła zgodnie, wzajemnie się wspierając i pomagając sobie nawzajem. Teść pomagał przy remontach odbywających się w domu T. Z. i odwrotnie, T. Z. pomagał w remontach w mieszkaniu teścia. Śniadanie, obiady i kolacje wszyscy jedli w domu T. Z.. Do swojego mieszkania teściowie T. Z. szli się jedynie przespać. E. G. i J. G. przekazywali T. Z. i swojej córce otrzymywaną emeryturę. T. Z. pobierał również od 2006 roku zasiłek opiekuńczy na E. G.. T. Z. wraz z żoną korzystali z otrzymanych pieniędzy. Część z nich za zgodą teściów przekazywali na raty zaciągniętego kredytu hipotecznego, który został pobrany na remont nieruchomości. Rodzina spędzała wspólnie święta i inne uroczystości rodzinne. Zdarzało się, że wspólnie całą rodziną jeździli na grzyby, na ryby, z dwa trzy razy byli wspólnie na wczasach.

Dowód: zeznania powoda k. 58-59.

W dniu 31 stycznia 2008 roku w C. D. S. kierując samochodem osobowym potrafił na przejściu dla pieszych prawidłowo przechodzących przez niego E. G. i J. G.. W wyniku doznanych obrażeń ciała E. G. i J. G. zmarli.

Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie OC w Towarzystwie (...) Spółce Akcyjnej w W..

Bezsporne.

W chwili zdarzenia z dnia 31 stycznia 2008 roku T. Z. był na emeryturze, miał 62 lata. E. G. miała 77 lat, J. G. miał 81 lat. T. Z. miał dorosłe dzieci.

Dowód: zeznania powoda k. 58-59.

Pismem z dnia 08 lutego 2016 roku działając przez pełnomocnika T. Z. zgłosił Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W. powstanie szkody. Decyzjami z dnia 10 lutego 2016 roku Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. odmówiła wypłaty na rzecz T. Z. zadośćuczynienia za śmierć J. G. i E. G. uznając, iż nie był on w świetle przepisów prawa osobą najbliższą dla poszkodowanych w wypadku.

Dowód: zgłoszenie szkody k. 25-27, decyzje k. 12-15.

T. Z. łączyły ze zmarłymi teściami naturalne, spontaniczne, ciepłe, silne więzi, oparte na wzajemnej bliskości psychicznej i emocjonalnej, zaufaniu, poczuciu wzajemnego wsparcia i stabilizacji. Po ich tragicznej śmierci doznał on dość znaczącej straty zarówno w sferze psychicznej, jak i finansowej. Odczuł szok, niedowierzanie, żal, poczucie bezradności, niewydolności. Odczuwał niepokój, obawy o przyszłość, kłopoty ze snem, a nawet lęk o bezpieczeństwo bliskich mu osób. Odczucia T. Z. były jednak przejawem naturalnej reakcji żałoby. U T. Z. przebyte przez niego doznania w związku ze śmiercią teściów nie wykroczyły poza zakres naturalnej reakcji żałoby. Objawy nie miały ponad naturalnego obrazu i natężenia, ustępowały szybko, nie powodując istotnych zakłóceń w jego stanie psychicznym i jego funkcjonowaniu. Nie spowodowały u T. Z. trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Stan jego zdrowia jest wyrównany. Funkcjonowanie we wszystkich strefach życiowych przebiega bez istotnych zakłóceń. Na żadnym etapie przeżywanej reakcji żałoby T. Z. nie przejawiał chorobowych zaburzeń psychicznych jak objawy psychotyczne w sensie omamów, urojeń, patologicznych zaburzeń nastroju czy przewlekłych zaburzeń adaptacyjnych, emocjonalnych czy lękowych. Nie wymagał leczenia specjalistycznego ani wsparcia psychologicznego. Śmierć teściów nie wpłynęła negatywnie na życie i funkcjonowanie T. Z., funkcjonuje on w rolach społecznych stosownie do swojego wieku.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii k. 66-68, opinia biegłego sądowego z zakresu psychologii k. 92-96, opinia pisemna uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu psychologii k. 135-138, opinia ustna uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu psychologii k. 174-175.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania powoda, opinie biegłych oraz dołączone do akt dokumenty.

Sąd uznał zeznania powoda za wiarygodne albowiem tworzyły spójną całość, były konsekwentne.

Za wiarygodne Sąd uznał dołączone do akt dokumenty albowiem żadna ze stron ich nie kwestionowała.

Za w pełni wiarygodną Sąd uznał opinię sporządzoną przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii albowiem była ona jasna, żadna ze stron nie zgłosiła do niej zastrzeżeń.

Za wiarygodne Sąd uznał również opinie sporządzone przez biegłego sądowego z zakresu psychologii. Opinia główna sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu psychologii oraz opinie uzupełniające w/w biegłego były jasne. Zdaniem Sądu biegły wyjaśnił, wszystkie zastrzeżenia do opinii głównej w opiniach uzupełniających. Ponadto wnioski opinii i opinii uzupełniających pozostawały w zgodzie z wnioskami, które wysunął w sporządzonej przez siebie opinii biegły sądowy z zakresu psychiatrii. Dlatego też, Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z zakresu psychologii.

Sąd zważył, co następuje:

Pozwana uznała swoją odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 31 stycznia 2008 roku. Zakwestionowała jednakże podstawę prawną dochodzonego przez powoda roszczenia oraz jego wysokość.

Wypadek z dnia 31 stycznia 2008 roku miał miejsce przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 roku, Nr 116, poz. 731), która znowelizowała art. 446 k.c. poprzez dodanie do niego § 4, przewidującego, że Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę wynikającą ze śmierci osoby bliskiej. Jednocześnie ukształtowało się jednolite orzecznictwo Sądu Najwyższego zgodnie z którym, najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną przed dniem 03 sierpnia 2008 krzywdę, stanowiącą następstwo naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci do życia w pełnej rodzinie, czy też szczególnej więzi rodzinnej ze zmarłym, której zerwanie powoduje ból, cierpienie psychiczne, poczucie krzywdy i osamotnienia (uchwały Sądu Najwyższego: 22 października 2010 roku III CZP 76/10, z dnia 13 lipca 2011 roku (...), z dnia 07 listopada 2012 roku III CZP 67/12). Sąd może zatem przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na podstawie powołanej przez powoda w uzasadnieniu pozwu tj. w oparciu o art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Roszczenie powoda znalazło zatem podstawę w treści art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 §1 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia powodowi twierdząc, iż powód nie był osobą najbliższą wobec E. i J. małżonków G.. W/w przepisy jednak nie uzależniają wypłaty zadośćuczynienia od ustalenia czy dana osoba była najbliższym członkiem rodziny zmarłego jak w art. 446 k.c. Z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 §1 k.c. nie wynika, aby dochodzone w oparciu o w/w przepisy roszczenie było ograniczone np. dla określonej kategorii podmiotów. Roszczenie przysługuje temu czyje dobro osobiste zostało naruszone. Dobro osobiste powoda natomiast zostało naruszone albowiem w związku ze śmiercią teściów został pozbawiony możliwości dalszego życia w pełnej rodzinie, co zrodziło u niego poczucie krzywdy, cierpienia. Powód był członkiem rodziny zmarłych E. i J. G., wobec czego był jedną z osób im najbliższych. Osobą najbliższą bowiem nie muszą być tylko dzieci, wnukowie, ale i również jak w niniejszej sprawie zięć. Powoda ze zmarłymi teściami łączyła bardzo silna więź oparta na wzajemnym zaufaniu, pomocy, współzyciu. Śmierć teściów spowodowała powstanie u powoda silnych emocji, lęku, poczucia bezradności, bólu, poczucia krzywdy. Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 31 stycznia 2008 roku w stosunku do powoda.

W związku z kwestionowaniem przez pozwaną wysokości zadośćuczynienia dochodzonej przez powoda dla ustalenia prawidłowej jej wysokości koniecznym było ustalenie doznanej przez powoda w związku ze śmiercią teściów krzywdy. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynikało, iż powoda ze zmarłymi teściami łączyła silna więź. Zmarli i rodzina powoda tworzyli kochającą się rodzinę, razem spędzali wolny czas, święta i uroczystości rodzinne. Dowodzi tego również nadal obecny u powoda żal i ból po ich stracie. To nagłe zerwanie więzi z teściami spowodowało u powoda ból, cierpienie, zrodziło poczucie krzywdy, bezradności. Uczucia te były typowymi odczuciami pojawiającymi się po stracie osoby bliskiej. Mimo, że te uczucia nadal towarzyszą powodowi to proces żałoby zakończył się. Powód odnalazł się w nowej rzeczywistości bez swoich teściów. Nie wymagał przy tym pomocy specjalistów. Funkcje społeczne realizował i realizuje zgodnie z wiekiem. Nie bez znaczenia dla ustalenia wysokości zadośćuczynienia był wiek powoda w chwili zdarzenia oraz wiek osób poszkodowanych. Teściowie powoda w chwili zdarzenia byli osobami w podeszłym wieku, powód natomiast miał 62 lata. Powód był już na emeryturze. Powód zatem w chwili śmierci swoich teściów był osobą samodzielną, samowystarczalną, z bogatym doświadczeniem życiowym, zawodowym. Po śmierci teściów powód nie został sam. Powód mógł liczyć na wsparcie ze strony pozostałych członków rodziny tj. swojej żony oraz swoich pełnoletnich i już także samodzielnych dzieci. Śmierć teściów nie spowodowała zmiany w zachowaniu powoda, nie zniweczyła jego planów na przyszłość. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należało mieć także na uwadze fakt,

by zadośćuczynienie to miało ekonomicznie odczuwalną wartość, ale z drugiej strony swoją wysokością nie powinno było w sposób rażący odbiegać od średniej stopy życiowej społeczeństwa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż należne kwoty rekompensujące powodowi ból, cierpienie po stracie teściów, zerwanie łączącej z nimi więzi emocjonalnej będą kwoty po 2.000 zł

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził w pkt. 1 i 2 wyroku od pozwanej na rzecz powoda w/w kwoty tytułem zadośćuczynienia za śmierć E. G. i J. G.. Ponad zasądzone roszczenie, Sąd w pkt. 3 wyroku powództwo oddalił.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 09 marca 2016 roku stosownie do art. 481 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c. w pkt. 4 i 5 wyroku.

Powód dochodził dwóch roszczeń tj. zadośćuczynienia za śmierć E. G. i zadośćuczynienia za śmierć J. G.. Dlatego też koszty procesu zostały oddzielnie obliczone w stosunku do każdego zgłoszonego przez niego roszczenia. Powód wygrał każde z dochodzonych pozwem roszczeń w 28%, przegrał natomiast w wysokości 72%. Na koszty procesu w sprawie o zadośćuczynienie za śmierć E. G. złożyły się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 350 zł, opłata skarbową od udzielonych pełnomocnictw w wysokości 34 zł (po 17 zł), wynagrodzenie pełnomocników w łącznej wysokości 4.800 zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 455 zł.

Na koszty procesu w sprawie o zadośćuczynienie za śmierć J. G. złożyły się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 350 zł, wynagrodzenie pełnomocników w łącznej wysokości 4.800 zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 455 zł.

W toku sprawy powód uiścił tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego kwotę 1.300 zł. Na wynagrodzenia biegłych Sąd wydatkował kwotę 910,01 zł. Dlatego też Sąd zwróci powodowi nadpłaconą zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłych w wysokości 389,99 zł, przy czym Sąd nie orzekł jeszcze o wynagrodzeniu biegłego B. B. za złożenie ustnej opinii uzupełniającej na rozprawie w dniu 06 lutego 2019 roku

R., dn. 05 marca 2019 roku